

Енді Влтон

Ініг Брайтон

ОПОВІДКИ
ПРО
ПРИРОДУ

Харків
«ФОЛІО»
2023

Оленятко

Оленятко

З безхмарного неба ось уже кілька днів світило сонце, тож листочки на дубах були сухими та безживними. Мак на полях красувався червоним платтячком, зранку скидаючи цупку зелену одяжину, а ввечері гублячи червоні пелюстки, наче було занадто жарко, щоб зодягатися хоч у щось. Метелики всіх кольорів зліталися на білі й рожеві квіточки на живоплоті, а оси та бджоли гули від сходу до заходу.

Живопліт хотів пити. Трава під ним була спаленою та коричневою. Усе жадало прохолодного дощу. Рівень води в ставку опускався все нижче

ОПОВІДКИ ПРО ПРИРОДУ

й нижче, тож риба починала хвилюватись. А що коли не стане води, щоб плавати? Мурени говорили про те, щоб перебраться до великої річки, але їм дуже подобався маленький ставок, тому вони залишались.

А тоді одного пообіддя пустився дощ. З південного заходу припливли великі фіолетово-чорні хмари та закрили небо. Після яскравого літнього сонця все здавалося дуже темним. І раптом яскрава блискавка пронизала небо, що аж зграйка сполоханих пташок перелетіла до живоплоту в пошуку прихистку. Майже одразу небом прокотився гучний грім, змушуючи кроленят ховатися по нірках.

А далі як полило! Спочатку великі краплі — аж кола по воді пішли, а дубові листочки загойдались. Тоді злива менших — усе швидше і швидше. Стара ропуха вилізла з-за свого каменя та лежала під дощем, розкривши рота від задоволення, поки вода стікала по її спині. Жабенята вистрибували зі ставка й радісно плюхались у канаву. Їжачок знайшов

ОЛЕНЯТКО

собі прихисток і скрутився калачиком від огиди. Він не любив відчуття дощу на своїх колючках — йому було лоскотно.

Зовсім скоро над полем і живоплотом полинув прекрасний запах — запах дощу, що просочував землю. Усі тваринки відчували його. Запах був добрим. Зусібіч лунало хлюпотіння, булькотіння, плюскання і капання. Тваринки почули, як плескались у ставку мурени під дощем. То був дивовижний час.

Хмари все темнішали. Знову блиснуло — і пролунав грім, мов ведмідь заревів у небі. А як злива була в самому розпалі, то почувся стукіт малесеньких копит. Його було чути крізь дощ, і всі кролики повизирали з нірок, намочивши свої вусики. Ропуха теж його відчула і швидесенько поповзла назад до своєї хатини. Їй зовсім не хотілося, щоб її розтоптали.

Зайда підбіг до живоплоту і зупинився, знайшовши прихисток. Це було оленятко, зовсім мале,

ОПОВІДКИ ПРО ПРИРОДУ

йому виповнилося лише кілька тижнів. Їжак аж здивувався: він ніколи не бачив оленят.

Оленятко все тремтіло. Його ніжні очі розширилися від страху, а хвостик дрижав. Почувся звук — наче хтось плеснув у долоні, — він згодом переріс у гуркіт грому. Оленятко з жахом заплющило очі та припало до трави.

Воно злякалося громовиці. Мати залишила його в прихистку папороті глибоко в лісі й наказала нікуди не виходити, поки вона не повернеться. А тоді почалася гроза — і маленьке оленятко, яке ніколи не бачило блискавки та не чуло грому, перелякалося до смерті. Сойки в лісі скрикнули, задоволені дощем, а оленятко подумало, що вони кричать від жаху. Його сердечко заповонив страх — і воно вибігло зі свого укриття, помчавши крізь ліси і поля, — світ за очі, лише б подалі від цього страшного гуркоту та жахливого блискання.

Та гроза, здавалося, переслідувала його. Дош шмагав, бив по очах. Грім прокотився просто

ОЛЕНЯТКО

над ним — чи то йому так уявлялося. Де ж мама? Чому вона не прийшла за ним? Оленятко було настільки наляканим, що вже не трималося на ногах, тож припало до землі під старим живоплотом.

Оленя промекало — і мати-кролиця, що чула, як багато молодих тваринок плакали за своїми матусями, виглянула з нірки поблизу. Вона помітила налякане оленятко і пожаліла його. Кролиця вибігла з нірки під дощ і підійшла до оленятка, що важко дихало.

— Не бійся, — сказала вона. — Це лише гроза. Вона мине. Радій дощу, маленьке, злижи його з трави. Це смачно.

Оленятко глянуло на кролицю з лагідними очима і заспокоїлось. Добре було бачити біля себе ще когось. Когось, хто не був наляканим. Маля висунуло гарячий язик і лизнуло мокру траву. Краплі дощу були прохолодними та солодкими. Оленятко перестало тремтіти й спокійно вляглося під дощем.

ОПОВІДКИ ПРО ПРИРОДУ

— Стань під живоплотом, — сказала кролиця. — Ти змокнеш, якщо лежатимеш під дощем. Живопліт густий і захистить тебе, поки не пройде злива.

Маленьке оленятко слухняно прошмигнуло в живопліт і лягло на сухому, але з легкістю могло дотягнутися до мокрої трави рожевим язичком.

— Звідки ти прийшов? — з цікавістю спитала кролиця. — Я тебе ніколи не бачила, хоч моя мати розказувала про таких тваринок у лісах.

— Я — молодий лань, — сказало оленятко, дивлячись на кролицю великими гарними очима. — Я народився цього літа. Живу в лісі з матусею і маю добрий прихисток серед високої папороті. Тут нема папороті, а то я б показав, як добре я ховаюся під великим листям.

— У папороті добре ховатись, — сказала кролиця. — А де твої роги, оленятко? Я думала, в оленів з голови ростуть роги.

— У мене ще немає їх, — відповіло оленятко. — Але почнуть рости наступного року. Спочатку

ОЛЕНЯТКО

вони будуть як звичайні ріжки, а на другий рік уже стануть схожими на справжні оленячі. І кожного року вони ростимуть усе більше і більше, аж поки я не стану зовсім дорослим і матиму великі роги, такі як у мого татка.

— Напевно, такі великі роги є незручними в лісі? — здивовано спитала кролиця. — Хіба вони не зачіпають гілок дерев, коли ти біжиш?

— Ні, — відповіло оленятко. — Коли ми біжимо, то відкидаємо голову назад і роги тоді тримаємо по боках, не зачіпаючи нічого. Вони також захищають наше тіло від подряпин і синяків, які ми можемо дістати, пробігаючи повз дерева та кущі. У моєї матусі немає рогів, але вона каже, що у мене скоро виростуть.

— Вони у тебе протягом цілого року? — спитала кролиця.

— О ні, — відповіло оленятко. — Ми скидаємо їх на весну, а через кілька тижнів вони знову виростають. На моїй голові є два горбики, й із них

ОПОВІДКИ ПРО ПРИРОДУ

кожного року виростатимуть роги. У мого татуся чудові роги, великі й розлогі. Вони показують його вік. Але весною він скине їх і відрощуватиме заново з горбиків на лобі. Так мені розказувала матуся.

— Як дивно! — вражено мовила кролиця, дивлячись на плямисте оленятко, яке лежало під живоплотом. — А що ти їси, маленький?

— Я їм травичку та поганки, а ще пагінці молодих дерев, — відповіло оленятко, відчуючи голод. — А ще ми часто їмо кору дерев. Я б з'їв чогось зараз.

— З іншого боку живоплоту є поле, а на ньому трохи ріпи, — сказала кролиця. — Ти б хотів?

Оленятко не знало, що таке ріпа, але скочило на ноги й пішло за кролицею, продираючись крізь живопліт. Гроза закінчилась, проте дощ усе ще був сильним. Десь далеко за пагорбами гримів грім, але вже не блискало. Блакитне небо визирало по-

ОЛЕНЯТКО

між кошлатих хмар, і навіть одного разу зблиснуло сонце.

Живопліт вкривали рясні краплі дощу. Ясно виблискував дуб, кожен листок якого було вимито дощем. Оленятко вийшло на ріпове поле і почало пощипувати молоду ріпу. Вона була дуже смачною.

Наївшись, оленя рушило назад до живоплоту. Кролиця пішла за ним і сказала, що воно має повертатися до лісу, бо його матуся хвилюватиметься. Саме в цю мить дрозд подав тривожний клич з дерева.

— Кви-квик! Увага! Іде незнайомий ворог!

Усі тваринки сховались у своїх укриттях, усі пташки злетіли на найвищі гілки. Оленятко підвелось та втягнуло повітря носом. Раптом воно видало дивний привітний звук і підбігло до новоприбулої. Це була його матуся, доросла лань із лагідними очима й маленькими роздвоєними копитами. Вона радісно пригорнулася до оленятка.

ОПОВІДКИ ПРО ПРИРОДУ

Лань не знайшла синочка у їхньому сховку, тому пішла шукати його.

— Ходімо, — сказала вона йому. — Ти не мусив утікати, оленятко. Вороги могли помітити тебе і зловити. В лісі під папороттю ти був у безпеці.

— Але прийшов гучний і миготливий ворог, — відповіло оленятко, горнучись до матусі. — Я злякався.

— Це лише гроза, — мовила мама.

— Там на полі смачна ріпа, — сказало оленятко. — Я з'їв трішки.

— Ми залишимося під живоплотом до темноти, — сказала олениця. — Тоді ми вдосталь наїмося ріпи й повернемося в ліс. Ходімо знайдемо сухе місце.

Під густим плющем був великий клаптик сухої землі. Листя утворило щільний дах. Олениця вляглась там, а збоку й оленятко. Там і дочекалися вечора. Вони лежали так тихо, що ніхто

ОЛЕНЯТКО

з мешканців живоплоту не боявся їх. Маленька мишка, їжак і ропуха просто займалися своїми справами.

Попоївши солодкої ріпи, оленятко попрощалось із кролицею, яка була такою доброю до нього. А погожого вечора оленятко з матусею поскакали назад до лісу.

— Приходьте знову! — прокричали кролики, яким сподобалося миле оленятко. — Приходьте знову їсти з нами ріпу!

A black and white illustration of a forest scene. In the center, a large, white, scalloped-edged cloud contains the text 'Прекрасний КИЛИМ'. The background is a light gray with small, scattered dots. On the left and right sides, there are tall, thin trees with many small, dark, teardrop-shaped leaves hanging from their branches. In the foreground, there is a field of grass and small plants. Three birds are depicted: one on the left perched on a branch holding a small insect in its beak, one in the center flying with its wings spread, and one on the right perched on a branch also holding a small insect in its beak.

Прекрасний
КИЛИМ

Прекрасний килим

Жила собі королева, яка любила красиві речі.

Вона витратила багатенько грошей на милі дрібнички для палацу, шукала симпатичні крісельця, гарні занавіски, майстерно вирізьблені скрині, неймовірної краси картини, полювала за блискучими склянками та осяйними канделябрами. Аж поки не лишилося нічого гарного. Не було де шукати, не було крамниць, куди можна було б піти.

— Я розішлю повідомлення про те, що добре заплачу тому, хто привезе мені якусь милу дрібничку, — сказала королева. — Можливо, так я здобуду нові чудові прикраси.

ЗМІСТ

Оленятко 3

Прекрасний килим 17

Сонна миша і летюча миша 29

Бідолашний горобчик 41

Феї Заходу Сонця 53

Сірий шахтар 65

Феї та первоцвіти 77

Як вовчок Деррі втратив свою таємницю 83

Блакитний гість 89

Хвостик кролика Бапа 103

Веселий їжачок 113

Сьюзен і пташки 125

Стара бридка ропуха 139

Белінда та цибулини 153

Білка-Хитрунка в шоку 165

Ластівка Легкокрилка 175

В'яз і верба 183

Чорні слинявчики 189

Де ж нам гніздуватися? 195

Бетті та сережки 209

Сердитий пуголовок 221

Гуде джмелиха 233

Кролячі дороги 249

Свистун 261

Авантюристи 275

Краб із довгим хвостом 289

Малий орач 303

Дрізд-омелюх та омела 315

Неймовірний мандрівник 327

Нові хвости для старих 341

